

Tehyn näkemyksiä luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 118/2025 vp

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN
ETÄKUULEMINEN 21.10.2025

Anna Suutarla

Työelämäasiantuntija, sh, th, TtM

Tehy ry

Yleistä

- Tehy kiittää universaalien palveluiden turvaamisesta
- Panostaminen lasten, nuorten ja perheiden palveluihin on keskeistä
 - tukee mm. väestöpoliittisen työryhmän ehdotusta syntyvyyden tukemiseksi ja valtioneuvoston periaatepäätöstä mielenterveyden edistämisestä
- Resursoinnin varmistus kaikkiaan, mm.
 - Määräaikaistarkastusten lisäksi yksilöllisen tarpeen mukaiset käynnit
 - Tehtävänsiirrot ja henkilöstön riittävyys sekä vastuukysymykset
 - Alueiden lapsi-, perhe- ja nuorisopalveluiden kokonaisuus sekä toimivat palveluketjut
 - Terveystieteen edistämisen vaikuttavuustutkimuksen tarve ja seurantaindikaattorit

Suomalaisen neuvolan, kouluterveydenhuollon ja opiskelijaterveydenhuollon valtit turvattava:

- koko ikäluokan kohtaaminen
- varhainen tunnistaminen ja tuki
- ei-leimaavuus
- vanhemmuuden tuki
- matalan kynnyksen apu
- maksuttomuus
- hoidon jatkuvuus ja luottamuksellinen suhde
- osaava henkilöstö

Esitetty sääntely valtioneuvoston asetukseen neuvolatoiminnan sisällöstä 1/2

- Perustelut tarvitaan esitykselle:
äitiysneuvolan ensikäynti ehdotetaan lääkärille raskausviikolla 8-11 ja terveydenhoitajalle/kätilölle raskausviikolla 15-18
- Perustelut tarvitaan esitykselle:
lääkäri tapaisi yksin perheen lapsen ollessa 4-6 vko:n, 4 kk:n, 8 kk:n ikäinen
 - Huomioitavaa: sekä lääkärillä että terveydenhoitajalla/kätilöllä omat merkittävät roolinsa ikäkausien tarkastuksissa
- Perustelut tarvitaan esitykselle:
asetustasolla säädetään alle kouluikäisten, kouluikäisten ja opiskelijoiden terveystarkastusten määrästä ja ajankohdista, mutta raskaudenaikaisista jatkossakin suositustasoisesti THL:n ohjannan varassa
 - Tärkeää turvata yhdenvertaisuus alueiden sisällä ja välillä – nyt riski, erityisesti haastavassa taloustilanteessa?
 - THL:lle turvattava riittävä resursointi NEUKO-tietokannan ajantasaiseen ylläpitoon

Esitetty sääntely valtioneuvoston asetukseen neuvolatoiminnan sisällöstä 2/2

- Kirjauksen tulkinta – tapaako terveydenhoitaja uudelleensynnyttäjän ja vauvan ensimmäisen kerran synnytyksen jälkeen vasta kahden kuukauden iässä?
 - Jos oikea tulkinta: tämä on liian myöhään ja tätä tulee aikaistaa
- Synnytyksen jälkitarkastus
 - Täsmennettävä kansallisesti vaadittava täydennyskoulutus terveydenhoitajille ja kätilöille
- Tehy kiittää kotikäynnin turvaamisesta
 - Ulotettava myös uudelleensynnyttäjille
- Tehy kiittää ryhmämuotoisen synnytys- ja perhevalmennuksen turvaamisesta
 - Ulotettava myös uudelleensynnyttäjille
 - Kieli: valmennus ruotsin- ja saamenkielisille sekä maahanmuuttajille
 - Turvattava resurssit, myös synnytyssairaalaan tutustuminen

Esitetty sääntely valtioneuvoston asetukseen koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sisällöstä

- Perustelut tarvitaan esitykselle:
Nykysäädöksissä mainittu erikoistutkimuksina kouluterveydenhuollossa tarpeen mukaiset näön, kuulon ja mielenterveyden alan tutkimukset (11 §), ehdotetussa säädöksessä näistä mainitaan vain näöntutkimus (5 §)
- Opiskeluterveydenhuoltoon esitetyn sähköisen terveystarkastuksen kohdalla turvattava saavutettavuus ja yhdenvertaiset mahdollisuudet sen täyttämiseen, mm. mobiilivarmenteet, kieli, erityishaasteet
- Kutsuntojen ennakkoterveystarkastukset esitetään yhdistettäväksi oppivelvollisuusikäisten terveystarkastukseen
 - Laadun ja riittävän koulutuksen ja ohjauksen varmistus: sotilaslääkinnän tarpeet vs. opiskeluterveydenhuollon laajempi terveydellinen arviointi
- Aikuisopiskelijoille ja korkeakouluopiskelijoille esitetään järjestettävän terveystarkastus terveystarkastuksen perusteella tarpeen mukaan
 - Huoli: ilman kaikkiin opiskelijoihin kohdistuvaa terveystarkastusta ongelmia voi jäädä huomaamatta ja ne voivat paheta.
- Tehy kannattaa esitystä, että ns. SORA-alojen opiskelijoiden kohdalla terveydenhoitaja toteuttaa opiskeluterveydenhuollossa terveystarkastuksen kaikille ensimmäisenä vuonna ja siinä arvioidaan SORA-säännöksiin ja määräyksiin sisältyviä opiskelijan terveydentilaa koskevia vaatimuksia.
 - SORA-lain tosiasialliseen toteutumiseen tulee kiinnittää huomiota: esim. valmistuvista opiskelijoista saatava taloudellinen korvaus ei saa olla syy valmistaa alalle soveltumattomia.

Suun terveydenhuolto

- Ehdotetut kokonaisuudet pääsääntöisesti kannatettavia
- Tehtävänsiirrot ja uudet tehtävät: osaaminen ja resursointi varmistettava sekä jatkohoitopolut ja konsultaatiomahdollisuudet.
- Suun terveydentilan ja hoidon tarpeen arvion lisäksi varmistettava resurssit tarpeenmukaiseen hoitoon
- Asetusehdotuksessa vain ensimmäistä lastaan odottavalle perheelle järjestettäisiin vähintään yksi suun terveydenhuollon ammattihenkilön tekemä suun terveydentilan ja hoidon tarpeen arvio (3 §). Tämän tulisi koskea kaikkia lasta odottavia perheitä.

Tarkemmat huomiot

Tehy on toimittanut tämän esityksen lisäksi laajemman asiantuntijalausunnon: ”Tehyn näkemyksiä luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi”.

Siinä nostamme yksityiskohtaisia huomiota jaoteltuina otsikoiden alle:

1. Yleistä
2. Esitetty sääntely suun terveydenhuollosta
 - 2.1. Suun terveydenhuoltoa koskevat esitykset alle kouluikäisten neuvolapalveluissa
 - 2.2. Suun terveydenhuoltoa koskevat esitykset kouluterveydenhuollon palveluissa
 - 2.3. Suun terveydenhuoltoa koskevat esitykset opiskeluterveydenhuollon palveluissa
3. Esitetty sääntely opiskeluterveydenhuollosta ja siihen kuuluvasta sähköisestä terveystieteestä
4. Esitetty sääntely neuvolatoiminnasta sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sisällöstä
 - 4.1. Neuvola
 - 4.2. Kouluterveydenhuolto
 - 4.3. Opiskelijaterveydenhuolto
5. Asetusluonnoksen ehdotus kansallisten ohjeistuksien ja suositusten päivittämiseksi NEUKO-tietokantaan
6. Muita huomioita

Kiitos!

anna.suutarla@tehy.fi